

Christus instituit; dum intendunt primum, intendunt hoc ipso et alterum. Neque illæ intentiones sibi oppositæ sunt, ut se ipsas destruant; non enim dicunt: *volo facere, quod Christus instituit*; et: *nolo facere, quod facit Ecclesia Romana, etsi non erret*; alias revera intentiones illæ utpote implicite contradictoriæ destruerent semet; sed credendo solum Ecclesiam Romanam non esse veram, aut non agere secundum Christi institutionem, præcise volunt facere, quod Christus instituit.

Ad 3um. R. D. Ant. Hoc foret incertum physice, homo non haberet certitudinem *physicam C.* foret incertum moraliter, homo non haberet certitudinem *moralem N.* Interea sufficiens facillime haberi potest, et sine gravissimo detrimento ipsius ministri non potest omitti; ut proinde sufficiens certitudo de valore sacramenti habeatur hoc ipso, quod omnia rite ponantur. Sic etiam sumus certi moraliter, quod minister debitam formam et materiam adhibuerit. Unde argumentum in his retorqueri potest. E contra si sacramenti valor a ministri probitate dependeret, omnia plena essent anxietatibus, cum facilius accidat, ministrum in statu gratiæ non esse, isque emergente necessitate repentina reparari subinde ante non potest, et per se reparatur difficilius, quam habeatur intentio; hinc merito Christus a probitate ministri sua pendere sacramenta noluit.

Ad 4um. R. 1°. Quando minister sacramentum confert privatim extra circumstantias sine interna intentione, etiam ritum externum operatur serio; et tamen juxta adversarios nondum intendit facere, quod facit Ecclesia.

R. 2°. D. min. Qui intendit ritum externum solum materialiter *N.* sic enim a naturali et profano nondum differt: qui intendit illum ut sacrum in Ecclesia, ut institutum a Christo *C.*

Ad 5um. R. D. illat. 1^{am}. Sequeretur, quod salus hominis, vis meritorum Christi absolute sumpta pendeant a ministri placito *N.* ut habenda per sacramenta *C.* Sic etiam pendet a placito ministri quoad applicationem materiæ et formæ.

Ad 2^{am}. illat. N. min. Hoc enim respectu Dei injustum non est; hic enim omnia sic pro salute hominum disposuit, ut simul naturalem cursum operationis causarum secundarum reliquerit; unde si ab his aliquando illa impediuntur media, id Deo imputari nequit. Et numquid idem dicendum, si minister malitiose materiam, vel formam sua malitia corrumpat, vel non est ordinatus? Deinde si suscipiens vel adhuc in peccato originali est, ut infans; vel in actuali, ut subin adultus; damnatur tunc homo ob culpam propriam, cujus ministri malitia est tantum occasio, et quasi causa per accidens.

ARTICULUS VII.

QUALIS INTERNA INTENTIO AD VERITATEM SACRAMENTI SIT, VEL NON SIT SUFFICIENS?

179. *Præmitto.* Intentio interna, de qua Art. præced. actum (quæ etiam expressa et formalis dicitur) subdividitur passim in actualem, virtuales et habituales, ceu in species suas proprias, quibus duæ aliæ addi solent,

interpretativa et indirecta. *Actualis* est ipse actus voluntatis actualiter physice, et secundum se ipsum existens in ministro, dum is conficit sacramentum, bene advertens, quid agat, et expresse volens id agere. *Virtualis*, quæ est intentio etiam actualis præterita quidem, et non amplius in se ipsa existens, sed existens in aliqua virtute post se relicta, per quam tamen in opus influit, quod idcirco etiam de præsentis fieri ex illa intentione dicitur; velut postquam explicitam intentionem habuisti consecrandi, si vi hujus intentionis abluas manus, te induas sacerdotalibus vestibus, pergas ad altare, peragas reliqua, ac tandem pronunties verba consecrationis; etsi tunc intentionem actualem non habeas; habes tamen virtuales, quia actiones illæ omnes ab illa prima intentione profluunt. *Habitualis*: hæc aliud non est, quam ipsa intentio actualis præterita, quam quis aliquando habuit, et non retractavit; censetur enim permanere habitualiter, quamdiu non retractatur. *Interpretativa*; quando quis actu intentionem nec habet, nec habuit; ita tamen est dispositus, ut actu intentionem eliceret, si de objecto tali ei incidere cogitatio. *Indirecta*; qua quis vult aliquid in causa, vel in alio necessario connexo; nempe vult causam, ex qua prævidet secuturum effectum, ut cum quis se inebriat, sciens se ebrium jurare. Quæritur nunc, quænam ex his sufficiens sit.

180. *Dico I.* Ad valorem sacramenti nec intentio interpretativa, nec pure habitualis, nec indirecta sufficiens est. Est apud Theologos assertio communis.

Prob. 1^a. p. Quia juxta Concilia laudata Art. præc. ad valorem sacramenti talis requiritur intentio, quæ influat in actionem sacramentalem, ut hæc peragatur humano modo Christi nomine, ac saltem implicite intendatur id, quod Christus instituit, vel facit Ecclesia: sed talis non est intentio interpretativa; hæc enim cum non sit, nec fuerit, sed solum fuisset, si ejus incidisset cogitatio, reipsa est non ens, cujus nulla qualitas est, nulla passio, nulla actio; proinde nullo modo in actionem sacramentalem potest influere, nec ritum externum determinare, ut sacramentalis sit.

Prob. 2^a. p. Quia cum intentio mere habitualis ne quidem in sui virtute maneat, etiam neque in se, quia non existit physice; nec in sui virtute potest in actionem influere, ut hæc exercentur humano modo, auctoritate et nomine Christi. Deinde intentio ministri ideo ad valorem sacramenti requiritur, ut per eam externa actio de se ad plura indifferens determinetur ad esse actionis sacramentalis; sed hoc præstare nequit intentio habitualis, utpote quæ nec physice, nec in virtute existit. Præterea hæc intentio potest esse in ebrio, dormiente et amente; ergo sufficeret hæc, si ebrius proferret verba consecrationis ad mensam, consecraret valide; sed hoc absolute falsum est.

Prob. 3^a. p. Quia nec intentio indirecta facit, ut actio sacramentalis in se procedat modo humano ac rationali a ministro; et ut per se intendatur id, quod Christus instituit; qui enim crebro experimento edoctus scit, se in ebrietate e. g. proferre verba consecrationis supra panem, ac nihilominus se inebriat, sicque consecrationem indirecte in causa vult, scilicet in ebrietate, non intendit formaliter ac per se consecrationem, sed mere materialiter; cum ea verborum prolatio sit potius motivum neglectum, quam alliciens ad

ebrietatem; nec fiat ab homine ebrio modo humano ac rationali, ut patet; ergo. Imo etsi quis etiam directe prius eam prolationem intenderet; hæc tamen locutio et actio externa postea in ebrietate posita non procedit a rationis compote, nec est signum interioris animi præsentis; unde nec est humana, nec æstimatur aliter, quam si ea verba a pica vel psittaco prolata essent; ergo sufficere hæc intentio non potest.

181. *Dico II.* Intentio actualis sufficientissima est, et optima; non tamen absolute necessaria; sed etiam intentio virtualis omnino sufficiens est. Est omnium Theologorum communis sententia.

Ratio 1^æ p. est, quia non datur intentio melior, nec institutioni Christi, et Conciliis conformior, quam actualis; tum quod sacramenta per se sint dignissima, ut administrantur animo, quantum fieri potest, intento.

Ratio 2^æ p. est, quod absolute ejus necessitas excedat prope vires et potestatem hominis ex natura sua ad distractiones proclivis, sic, ut pauci ab iis diutius immunes sint, et multis prope sit impossibile. Accedit, quod nimis anxiosa et difficilis, atque ideo odiosa foret sacramentorum confectio; sed verosimile nec est, nec credibile, voluisse Christum, ut eorum confectio tam ardua esset, tamque anxiosa, imo et odiosa ministris suis, cum ea res faceret, ut plurimi sacrum ministerium refugerent; ergo.

Ratio 3^æ p. est, tum quia Christus sacramenta administranda commisit homini humano ac rationabili modo; sed homo cum intentione tantum virtuali, sive perseverante in aliquo sui effectum maxima etiam negotia peragit; tum quia intentio eadem per aliquam sui relictam virtutem influit vere, saltem mediate in actum, eumque vere humanum et rationabilem reddit, ut patet in contractibus, orationibus, votis, et similibus, quæ vere libere, humanoque modo dicimur agere per intentionem solum virtuales, tametsi ipsa in actione nos esse distractos contingat.

182. *Dices 1°.* Doctor Angel. hic q. 64. a. 8. ad 3. videtur asserere, quod intentio *habitualis* sufficiat; ergo.

R. N. Ant. Per intentionem enim habitualement ibi intelligit virtuales; continuo enim subjungit: *Putat, cum sacerdos accedens ad baptizandum, intendit facere circa baptizandum, quod facit Ecclesia; unde si postea in ipso exercitio actus, cogitatio ejus ad alia rapiatur, ex virtute primæ intentionis perficitur sacramentum;* sed hæc est ipsa intentio virtualis. Deinde teste Gonet, aliisque, in exemplaribus antiquis non legitur *habitualis*, sed *virtualis*, ut proinde vox *habitualis* recentioris typi vitio irrepperit.

183. *Dices 2°.* Sufficit intentio *habitualis*, imo interpretativa ad suscipiendam extremam unctionem; atque ad cætera sacramenta omnia recipienda fructuose sufficit intentio *habitualis*: item, qui semel voluntatem habuit non negandi fidem, vi hujus intentionis non retractatæ fit vere martyr, etiamsi occidatur in somno; ergo et hæc intentio in ministro sufficiens erit.

R. C. Ant. N. Cons. *Disparitas* est: suscipiens sacramenta se habet passive ut subjectum; non operatur nomine Christi; non determinat actionem externam de se indifferentem ad esse actionis sacramentalis. Pariter etiam martyr se passive tantum habet; ac deinde martyrium, ut est virtus, per-

ficitur formaliter per actum internum solum, et ab hoc denominat actionem externam. Contraria omnia in ministro sunt: hic se habet active ut causa efficiens, et quidem nomine Christi operans; ad moraliter vero agendum requiritur et advertentia major et libertas. Nec sacramentum actu interno solo perficitur, ut martyrium, qua virtus est.

184. *Dices 3°.* Ad applicandum sacrificium alteri intentio *habitualis* sufficit; hoc enim hodie applicatum manet tale cras, etsi hoc cras non amplius de novo intendam; ergo etiam.

R. C. Ant. N. Cons. *Disparitas* est, quia applicatio Missæ non est operativa ejusdem; ergo necessarium non est, ut existat tunc, quando fit sacrificium; sed est quædam fructuum sacrificii donatio, facta in illud tempus, quo sacerdos Missam peraget; donationes vero pleræque in diem, sive de rebus futuris subsistunt; modo non retractentur amplius, et reipsa purificetur conditio. Sic valet donatio fructuum vindemiæ, messis pridem ante hoc tempus facta.

185. *Dices 4°.* Valide contrahitur matrimonium per procuratorem, etiamsi dum procurator contrahit, dormiat principalis. Item, valet contractus sub conditione de futuro, etsi tempore, quo impletur conditio, nihil de hujus impletione sciant; ergo sufficit sola voluntas non retractata.

R. C. Ant. N. Cons. Nam *quoad 1um*, consensus manet virtualiter, et influit per voluntatem procuratoris, qui est quasi instrumentum vitale, quo alter contrahentium alteri suum consensum manifestat. *Quoad 2um*, quia sufficit, ut contrahentes habeant intentionem virtuales, quando contrahunt de presenti conditionate, quia tunc ponunt matrimonium in ratione actionis sacramentalis, licet postea, dum purificatur conditio, ponatur in ratione absolute obligantis. Nimirum sicut in aliis contractibus sub conditione de futuro se habet, in quibus sufficit intentio virtualis pro tempore, quando primo contractus celebratur; sic in matrimonio, quod naturam contractus retinuit, et sequitur.

186. *Dices 5°.* Actio sacramentalis sufficienter adhuc procedit ab intentione præterita, mediante negatione retractationis tanquam virtute et effectu ab ea relicto; ergo sufficit, ut actio subsequens sit ministro agentis voluntaria. Et vero peccatum præteritum, quia non est retractatum, censetur adhuc voluntarium pro tempore peccatum commissum subsequente; ergo et sic sacramentalis actio ob non retractatam intentionem præteritam agenti adhuc erit voluntaria, ac sufficienter libera.

R. Quoad 1um N. Ant. Intentio enim præterita non retractata equidem sufficere potest, ut actus subsequens in sensu latiore sit agentis voluntarius, sive non oppositus inclinationi *habituali* voluntatis; non tamen sufficit, ut sit voluntarius stricte, sive ordinatus ad finem, quem agens antecederet intendit; hæc autem intentio requiritur, ut valeat sacramentum. Deinde negatio retractationis nec est effectus intentionis præteritæ, cum eodem modo existeret, etsi intentio non præcessisset, nec est activa aut determinativa ministri ad ponendam actionem sacramentalem, quia de facto sæpe existit talis negatio, quin ponatur a ministro sacramentalis actio.

R. *Quoad 2um. Disparitas* est, quia, ut actio futura sit stricte voluntaria vi et respectu intentionis præteritæ, hæc in illam debet influere; quia alias non verificabitur, quod actio procedat ex intentione; hic autem influxus ex modo dictis per solam negationem retractationis non habetur; e contra ad hoc, ut actus præteritus censeatur adhuc voluntarius, sufficit, ut actus voluntatis aliquando ad actionem vere influxerit; jam enim habetur fundamentum hujus denominationis, quod actio præterita adhuc sit voluntaria latiore sensu; quia in æstimatione morali id, quod ultimo placuit, tamdiu censetur placere voluntati, quamdiu ab hac non retractatur.

187. *Dices 6°.* Etiam intentio virtualis non videtur sufficienter influere in actionem sacramentalem; ergo. *Prob. Ant.* Nam virtus illa relicta ab intentione actuali præterita vel est phantasia per illam excitata, aut appetitus sensitivus, vel non retractatio intentionis actualis præteritæ; aliud enim assignari non potest; sed neutrum potest debite in actionem influere: non primum, quia phantasia et appetitus sensitivus sunt etiam in dormiente, et ebrio; ergo hæc actionem dirigere non possunt, ut fiat humano modo: non alterum, ex ante dictis.

R. *N. Ant. et prob. M.* Sed intentio virtualis est actus voluntatis, licet remissus, præsupponens remissam aliquam cognitionem et advertentiam intellectus ad actionem sacramentalem; itaque actus hic voluntatis remissus est virtus ea relicta intentionis formalis præteritæ, sive est illud, ratione cujus prior intentio manet virtualiter. *Prob.* ex Philosophia, ad quam maxime hæc quæstio spectat: potentia hominis externæ indifferentes sunt ad hunc, vel illum diversum motum, ad hanc, vel illam actionem externam; ergo indigent aliquo determinativo, a quo ad hunc potius, quam illum motum, actionemque determinantur tanquam tum a dirigente, tum determinante, quod esse non potest aliud, quam potentia cognoscitiva, et appetitiva; cognoscitiva quidem per actum aliquem, quo dirigatur potentia executrix et externa actio; appetitiva vero per actum aliquem imperantem, per quem illa actio imperetur; ergo semper requiritur actus tum potentia cognoscitivæ, sive intellectus dirigens, tum appetitivæ, sive voluntatis imperans, quotiescumque ponitur externa actio humano modo. *Prob. cons.* Si enim hi actus intellectus et voluntatis non admittantur, explicari non poterit, quomodo ab intentione præterita procedant actiones externæ, quæ sæpe et multæ, et perquam diversæ sunt, ut quomodo ab actu illo primo, sive intentione, qua sacerdos celebrare intendit, procedat, quod se conferat ad sacristiam, sacris se vestibus induat, recitet varias orationes, alias quidem ex præscripto sono altiore, alias submisso; exerceat ceremonias tam diversas, licet etiam non raro distractus; ergo dicti actus necessario admitti debent; non enim in has actiones prior intentio influere immediate potest, cum in se non existat amplius, nec appareat, quomodo per imaginationem solam; et imperium appetitus sensitivi influat.

Ex his patet 1°. intentionem virtualem per distractiones regulariter non tolli, quia cum his communiter manet actus ejusmodi tenuis et remissus, imperceptibilis; ac licet interveniente negotio aliquo, somnoque cesset virtualis intentio; si tamen post hæc homo se rursus convertat ad externum illud objectum, quod primo intenderat, facile redibit intentio excitata

tenuiter et imperceptibiliter a specie, quæ ab intentione formali relicta est; ut fere in eo accidit, qui e. g. peregrinatur Romam; post plures enim noctes interpositas recta iter continuat, etsi de urbe expresse non cogitet; ubi certum videtur, intervenire tenues ejusmodi actus voluntatis imperantes continuationem coepti itineris; alias sisteret; vel diverteret alio; hinc si ex eo petatur, quo tendat? respondebit prompte: Romam.

2°. Hanc intentionem virtualem in se etiam actualem esse; licet non actualis formalis expressa. Intentio enim actualis dividi potest in formalem et expressam, sive actum voluntatis expressum; et in virtualem, sive actum remissum, tenuem, imperceptibilem, remanentem ex formali; sicque recte exponitur, quare actiones externæ sequentes dici possint humana libera, quod in aliis sententiis intelligi non potest.

Sed *inquies*: Hos actus non experimur in nobis. Item si hi actus maneat in ministro distracto; ergo et in dormiente, ac ebrio manere possunt.

R. *Ad 1um. D.* Hos actus non experimur in seipsis C. non etiam in effectu N. Sic qui ex habitu artificiose ludit cythara, vel loquitur latine, actu per utriusque artis regulas dirigitur; unde si forte erret, statim se reflectit, et corrigit, nec tamen prius advertibat, has regulas actu in intellectu existere, sequit ab iis dirigi.

R. *Ad 2um. N. seq.* Lata et multiplex est disparitas; nam 1°. licet distractus magis perceptibiliter attendat ad objectum distrahens; simul tamen communiter ad objectum primo intentum imperceptibiliter attendit. 2°. Adhuc habet facultatem expeditam et liberam actiones sacramentales prosequendi, vel abrumpendi. 3°. Interrogatus expedite respondere potest, quid, cur agat. 4°. Actio adhuc procedit ab eo humano modo, non brutali: at contraria in ebrio et dormiente sunt, in quibus nihil intellectus, nihil voluntas operatur, sed sola phantasia cum appetitu sensitivo dominatur.

ARTICULUS VIII.

UTRUM INTENTIO MINISTRI ABSOLUTA ESSE DEBEAT, VEL AN ETIAM ALIQUANDO CONDITIONATA SUFFICIAT?

188. *Præmitto.* Divisione alia intentio in absolutam et conditionatam dividitur. *Absoluta* est, quæ ex modo suo tendendi fertur in objectum sine ulla limitatione et restrictione. *Conditionata*, quæ in illud cum restrictione aliqua fertur.

Conditiones vero aliæ sunt sacramento intrinsecæ, aliæ extrinsecæ. *Intrinsecæ* sunt illa omnia, quæ pertinent ad valorem sacramenti sive ex parte ministri, sive ex parte suscipientis. Hæ semper subintelliguntur, etsi non exprimantur, ut, ego te baptizo, si es homo; ego te absolvo, si habes dolorem. Unde et regulariter exprimi non debent, etsi aliquando juxta de causa exprimendæ sint, ut cum prudenter dubitatur, an hic et nunc adsint; veluti, an moribundus vel puer sit capax sacramenti. *Extrinsecæ* sunt, sine quibus potest sacramentum valide confici. Ac de his potissimum movetur quæstio.

Sed porro conditio extrinseca potest esse de præterito, de præsentem, de

futuro. *De præterito*, ut si dicas: ego te absolvo, si restituisti. *De præsentis*: si habes propositum restituendi. *De futuro*: si restitues. Ubi tamen observa, hanc postremam posse sumi dupliciter: 1°. ut æquivalet huic: absolvo te, si de facto verum sit, te cras restitutum; vel si Deus sciat, quod cras restitutus sis: 2°. ut huic æquivalet; absolvo te ea lege, ut nunc remissionem peccatorum non obtineas, sed die crastina, si tunc restitutionem feceris; atque hæc secunda intentio, non prior; est proprie loquendo sub conditione de futuro. Demum conditio de futuro esse potest vel de futuro necessario, vel de libero, vel contingenti quocumque.

Satis vero convenit, peccare ministrum, adhibendo sine sufficiente causa intentionem conditionem expressam; nam si apponeretur conditio inexistens ex natura rei, adderetur otiose; si extrinseca omnino impertinens, committeretur sæpe gravis irreverentia, ac subinde sacramentum periculo nullitatis exponeretur. Pariter certum est apud Theologos valere sacramentum collatum sub conditione de præsentis, vel præterito, si ea a parte rei sit vere posita, et nota; quia tunc intentio ex suo tendendi modo conditionata transit in absolutam, quæ vero valida est. Hinc valet baptismus et pœnitentia sub his formulis: *si non es baptizatus, ego te baptizo: si vivis, ego te absolvo*: posito, quod infans baptizatus non fuerit, aut pœnitens vivat. Una igitur quæstio de intentione conditionata sub conditione, de futuro contingenti, et quocumque.

189. *Dico*. Non sufficit ad valorem sacramenti intentio stricte conditionata, scilicet sub conditione de futuro, uno excepto matrimonio. Est communissima Doctorum.

Prob. Si valeret sacramentum tali sub conditione ministratum; ergo vel tunc, quando forma applicatur materiæ, vel quando purificatur conditio; sed neutrum dici potest: non 1um. quia non valet hic et nunc sacramentum, si desit intentio illud hic et nunc conferendi; sed qui vult e. g. absolvere sub conditione de futuro, non intendit hic et nunc absolvere, sed intentionem suam usque ad tempus aliud futurum suspendit. Non 2um. quia rursus non potest dari sacramentum sine materia et forma: sed quando purificatur conditio, jam desierunt materia et forma; ergo.

Dixi: *excepto matrimonio*; de hoc enim, cum retinuerit naturam contractus, videtur aliter sentiendum; ac de eo vide in Tract. de Matrim. cap. 3. art. 2. Quod vero modo dictum de conditione de futuro, non pauci auctores putant, de conditione extranea impertinenti, ignota, quæ nihil facit ad dignam sacramenti administrationem, ut *baptizo te, si Papa dormit; si es prædestinatus*, esse intelligendum; eo quod et talis videatur non absolute velle sacramentum, sed suspendere, non pro natura et necessitate sacramenti, sed pro sua libertate ac libidine contra ordinem a Christo probabiliter institutum. Proinde, quia variant auctorum sententiæ, sacramentum ita collatum, attenda sacramenti natura, esset sub conditione iterandum.

190. *Dices* 1°. Confectio sacramenti valida subest ministri arbitrio; ergo hic æque poterit sacramentum conficere sub conditione de futuro, quam de præsentis, vel præterito.

R. D. Ant. Subest ministri arbitrio quoad positionem; h. e. potest nullum

conficere sacramentum omittendo aliquod essenziale *C.* subest ministri arbitrio quoad suspensionem valoris, h. e. potest etiam facere, ut, quando omnia essentialia sunt rite adhibita, nondum tamen tunc habeatur ratio sacramenti *N.*

191. *Dices* 2°. Potest quis valide absolvi a censuris, hac conditione, ut intra certos dies e. g. ablata restituat, satisfaciat Ecclesiæ; ergo etiam sub simili conditione de futuro absolvi a peccatis.

R. C. Ant. N. Cons. Absolutio a censuris vim omnem immediate habet a voluntate humana; unde nec ad eam requiruntur verba, nisi ut innotescat absolventis intentio: at absolutio sacramentalis a sola voluntate Christi est, et consistit in verbis ab eo institutis, quorum, si rite applicentur, efficaciam proinde suspendere nullus minister potest.

192. *Dices* 3°. Sententia, vel absolutio ministri in sacramento pœnitentiæ se habet ut sententia alterius iudicis: sed hujus sententia subsistere potest cum conditione de futuro; ergo.

R. D. M. Se habet ut sententia alterius iudicis quoad aliqua, quia scilicet pœnitentiæ minister exercet officium iudicis *C.* quoad omnia *N.* Differt vero utraque a se invicem sententia, quod Christus ad sacramentum simul concurrere voluerit materiæ, formam et intentionem; sed tria hæc juxta rationem Conclus. non possunt simul concurrere, si habeatur intentio suspensiva usque ad eventum conditionis futuræ; quia dum hæc impletur, non habetur materia et forma, quæ transierunt. Nihil tale ad sententiam iudicis alterius requiritur.

193. *Dices* 4°. In sacramento reviviscente etiam sæpe diu post actionem sacramentalem positam, ponitur gratia; igitur sic quoque poni poterit serius vi intentionis suspensiva sub conditione de futuro.

R. C. A. N. Cons. Lata est *disparitas*: in sacramento reviviscente hoc ab initio erat validum, habens essentialia omnia ad rationem sacramenti; sed tantum initio ponebatur obex gratiæ: hic vero in præsentis casu poneretur obex ipsi sacramento; intentio enim ministri ad valorem sacramenti essentialis requisitum est; sed juxta rationem Conclus. hæc non habetur, dum ponitur actio; postea vero, dum purificata est conditio, non amplius datur materia et forma; ergo nunquam potest haberi verum sacramentum.

194. *Dices* 5°. Valebit saltem sacramentum sub conditione de futuro necessaria, quæ certo implebitur; ergo. *Prob. Ant.* Quia talis conditio habetur pro absoluta; *qui enim sub conditione stipulatur, quæ omni modo exitura est, pure videtur stipulari.* L. 9. ff. de Nov. et Desp.; ergo et valebit sacramentum.

R. D. Ant. Si per illam conditionem sensum intendat potius absolutum: e. g. *quam certum nunc est, cras solem oriturum, tam vere te baptizo; Permitto*: si sensum intendat suspensivum *N.* Tunc enim tam parum valebit, quam parum valet sacramentum sub conditione de futuro contingente ex ratione eadem.